

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Lucian Blaga si Universul Poetic Blagian

S-a nascut la 5 mai, 1895, in satul Lancram, Alba; fiul preotului Isidor Blaga.

Studiile:

Scoala primara la Sebes, gimnaziul si liceul la Brasov (liceul Andrei Saguna) si la Sibiu Seminariul Teologic. Din 1917 studiaza filozofie la Viena, unde-si ia si doctoratul. Revenind in tara intra-n publicistica , fiind redactor la Cultura din Cluj, si la Banatul la Lugoj.

Din 1926 intra in diplomatie, facand parte din corpul diplomatic romanesc din Varsovia, Viena, Praga, Lisabona si Berna. Paralel elaboreaza o valoroasa opera politica si filozofica, recunoscuta prin intrarea in Academie in 1937. Cu acest prilej rosteste discursul de receptie Lauda satului romanesc. in 1938 este numit profesor universitar la catedra de filozofie a universitatii din Cluj. Dupa instalarea regimului comunist, considerat idealist si refuzand sa falsifice filozofia prin prisma materialismului dialectic, refuzand sa-si renege conceptia, Blaga este inlaturat de la catedra universitara, devenind simplu bibliotecar la Biblioteca din Cluj.

-Opera:-

Poet si filozof, Blaga este creatorul unui sistem filozofic propriu, original.

I. Poezia

Poemele luminii (1919)

Pasii profetului (1921)

In marea trecere (1924)

Lauda somnului (1929)

La cumpana apelor (1933)

La curtile dorului (1938)

Nebanuitele trepte (1943)

Postum: Poezii (1964) - grupeaza creatiile din ultima perioada a vietii

II. Filozofie: Trilogia cunoasterii, Trilogia culturii, Trilogia valorilor, Trilogia cosmologica

III. Dramaturgia: Zamolxe, Mesterul Manole, Tulburarea apelor, Cruciada copiilor, Anton Pann, etc.

IV. Aforizme, cugetari, marturisiri:

Pietre pentru templul meu, Viscobolul, Elanul insulei

Poezia lui Blaga reprezinta un moment de elevatie a lirismului romanesc. Fata de marele sau inaintas, Eminescu, pasionat de filozofie, care a nuanatat si a versificat idei filozofice, Blaga este primul poet filozof, autor al unui sistem de filozofie propriu, original.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Legatura dintre poezie si filozofie este indisolubila. Astfel poezia nu poate fi inteleasa fara o necesara raportare la aspecte ale sistemului sau filozofic. Conceptia filozofica la randul ei este exprimata intr-o forma poetica metaforica.

Aparitia lui Blaga in climatul literar interbelic i-a contrariat pe contemporani, care nu stiau unde sa-l plaseze: printre traditionalisti sau printre modernisti. Criticul literar Eugen Simion remarca capacitatea lui Blaga de a fi in acelasi timp modern si de a pastra legatura cu fondul arhaic, mitic, ancestral. Poetul insusi s-a incadrat alaturi de Brancusi intr-un traditionalist metafizic.

Lucian Blaga e mut ca o lebada.
in patria sa
zapada fapturii tine loc de cuvânt.
Sufletul lui e in cautare
in muta, seculara cautare
de totdeauna,
si pana la cele din urma hotare.

El cauta apa din care bea curcubeul.
El cauta apa,
din care curcubeul
isi bea frumusetea si nefiinta.

In formatia spirituala a lui Blaga au jucat un rol important urmatoarele factori:

a). Un contact timpuriu cu lumea satului si cu spiritualitatea populara: eu cred ca vesnicia s-a nascut la sat:

Sat al meu, ce porti in nume
sunetele lacrimii,
la chemari adanci de nume
in cea noapte te-am ales
ca prag de lume si poteca patimei.
Spre tine cine m-a-ndrumat
din stafund de veac,
in tine cine m-a chemat
fie binecuvantat,
sat de lacrimi fara leac.

b). Un factor important la devenirea viitorului poet l-a reprezentat contactul cu filozofia indiana. De aici a retinut teme, motive, idei: tema timpului infinit, tema trupului ca inchisoare a sufletului, somnul si tacerea, ca modalitati de atingere a absolutului.

c). Contactul cu filozofia germana, si mai ales cu expresionismul german. Multe elemente

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

expresioniste patrund in opera lui Blaga (mai ales in dramaturgie): oroarea de oras, fata de binefacerea civilizatiei moderne, regresia spre vegetal, betia vitalista, cultul primitivului, al miticului si al arhaicului.

Poezia lui Blaga se constituie mai ales pe metafora, care inchide de cele mai multe ori o problematica existentiala. Primul poet roman, care impune definitiv in lirica romaneasca versul liber.

-Primul volum: Poemele luminii - 1919-

Metafora centrala a volumului este lumina. Tanarul poet oscileaza intre instinct si idee, traire si meditatie. Predomina elanul vital, betia vitalista, care tinde sa depaseasca limitele conditiei umane pentru a se contopi cu cosmosul Lumina are mai multe semnificatii; astfel ea inseamna originea vietii:

Lumina ce-o simt navalindu-mi
in piept minunato
e poate ca ultimul strop din
lumina creata in ziua dintai

In poezia Vreau sa joc poetul exprima un elan vital dezlantuit:
O vreau sa joc, cum niciodata n-am jucat !
Sa nu se simta Dumnezeu
in mine
un rob in temnita-incatusat.

In alte creatii lumina apare alaturi de intuneric, semnificand coexistenta binelui cu raul, ca in Lumina raiului:
De unde are raiul-
lumina ? - Stiu: il lumineaza iadul
cu flacarile lui !

Aceeasi combinatie de lumina si intuneric de bine si rau, defineste natura umana in poezia Pax magna.

In poezia Dati-mi un trup voi muntilor poetul exprima dorinta fierbinte a sufletului sau, care-si cauta in invelis pe masura elanurilor sale dezlantuite:

Dati-mi un trup
voi muntilor,
marilor,
dati-mi alt trup sa-mi descarc nebunia
in plin !
Pamantule larg fii trunchiul meu,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

fii pieptul acestei naprasnice inimi,
pfa-te-n lacasul furtunilor, cari ma strivesc,
fii amfora eului meu indaratnic !

In alte poezii ca Frumose maini, Gorunul poetul exprima presimtirea mortii. Alte poezii, ca Pamantul, Eva prezinta iubirea ca pe un mod de a comunica cu universul.

-Pasii profetului - 1921-

Cu toate ca si volumul urmator mai pastreaza inca un elan vital dezlantuit (Dati-mi un trup, voi muntilor), Pasii profetului marcheaza o schimbare de atitudine, preeminenta (predominarea) cugetarii, a reflexivitatii asupra instinctului, asupra traiirii.

Semnificativ in acest sens este Moartea lui Anton Pann. Batran si orb, zeul naturii, al instinctelor, isi presimte moartea si inlocuirea lui cu un profet crestin care va indeparta omul de natura, de trairea imediata prin introducerea notiunii pacat:

Pan rupe faguri
in umbra unor nuci.

E trist:
se inmultesc prin codri manastirile,
si-l supara sclipirea unei cruci.

Subt clopot de vecerne Pan e trist
Pe-o cararue trece umbra
de culoarea lumii
a lui Crist.

(Moartea lui Pan - III: Umbra)

-In marea trecere - 1924-

Incepand cu volumul in marea trecere (= viata), reflexivitatea, framantarea, nelinistea metafizica devin dominante. Poetul se simte tot mai instrainat, mai singur in univers. Natur-si pierde frumusetea paradisiaca, iar elanurile vitaliste sunt inlocuite de marile intrebari ale vietii. Se accentueaza tot mai mult ruptura dintre eul poetic si lume.

Poezia lui Blaga dobandeste o problematica filozofica. in poezia Scrisoare poetul regreta aparitia sa pe lume, din moment ce nu poate descifra marile taine ale universului:

Sunt mai batran decat tine, Mama,
ci tot asa cum ma stii:

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

adus putin din umeri
si aplecat peste intrebarile lumii.

Nu stiu nici azi pentru ce m-ai trimis in lumina.
Numai ca sa umblu printre lucruri
si sa le fac dreptate spunandu-le
care-i mai adevarat si care-i mai frumos ?
Mana mi se opreste: e prea putin.
Glasul se stinge: e prea putin.
De ce m-ai trimis in lumina, Mama,
de ce m-ai trimis ?

In fata atator intrebari nedezlegate ale vietii, poetul traieste sentimentul regretului profund al copilariei si al inocentei acelei perioade. Regresiunea spre aceasta lume a copilariei este exprimata in poezia in marea trecere:

Numai sangele meu striga prin paduri
dupa indepartata-i copilarie

Altaturi de copilarie satul reprezinta pentru Blaga un univers mitic, etern, o posibilitate, o sansa de regenerare sufleteasca. Poetul traieste profund sentimentul vinovatiei de a se fi indepartat de aceasta lume si de a-si fi pus intrebari pe care aceasta colectivitate umana a satului nu si le-a pus de-a lungul generatiilor. Semnificativa in acest sens este Am inteles pacatul ce apasa peste casa mea:

Am inteles pacatul ce apasa peste casa mea
Ca un muschi stramosesc.
O, de ce am talmacit vremea si zodiile
altfel decat baba ce-si topeste canepa in balta ?
De ce am dorit alt zambet decat al pietrarului
ce scapara scantei in margine de drum ?

-Lauda somnului - 1929-

Aduce o modificare profunda in lirismul blagian. intregul univers este cufundat intr-o stare hipnotica, de destramare. Poetul cultiva aici un lirism magic, universul stand sub semnul haosului, al negarii totale:

Pretutindeni e o tristete. E o negare. E un sfarsit.

Somnul, ca metafora centrala a acestui volum, are o dubla functie. in unele poezii prin somn se realizeaza trecerea intr-o lume magica, atemporală; in alte creatii este o modalitate de a intra in moarte.

Poezia Somn defineste somnul ca o posibilitate de a iesi din timp.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

in somn sangele meu ca un val
se trage din mine
inapoi in parinti

Incepand cu volumul urmator La cumpana apelor (1933), urmat de La curtile dorului (1938) se accentueaza inspiratia folclorica. Paralel se constata o temperare a framantarilor metafizice datorita contactului cu spiritualitatea folclorica. Totusi si in tiparul popular, Blaga introduce reflexivitatea, marile intrebari, care il framanta pe om si pe filozof.

Semnificative in acest sens sunt: Sta in codru fara slava si Belsug:

Sta in codru fara slava
mare pasare bolnava.
Se tot uita-n sus bolnava
la cea stea peste dumbrava.

Incepand cu Nebanuitele trepte (1943) se constata o impacare a poetului cu lumea. in locul marilor framantari metafizice, poeziile exprima increderea si speranta.

-Semnificativa:- Schimbarea Zodieii
si azi, dintr-o data, neasteptat, acest rasarit.
Ce cantec nemasurat !
Ca unui orb vindecat
lumea-n lumina mi s-a largit.

Creatiile dupa 1944 ne dezvaluie un poet nou. Desi trece printr-o perioada dificila, poeziile sale exprima impacarea cu viata si cu semenii. Descoperind un Blaga mai apropiat pe linia omenescului, marele nelinisti, framantari sunt inlocuite prin poezia iubirii si a germinatiei. Versurile din aceasta perioada sunt grupate in ciclurile: Varsta de fier, Vara de noiembrie, Ce aude unicornul, Corabii cu cenusa, Mirabila seminta.

In poezia Vara de noiembrie sau Cantecul focului poetul canta o iubire tarzie doar cu atat mai profunda cu cat este atinsa de trecerea timpului si de presimtirea sfarsitului.

In poezia Catrenele fetei frumoase poetul foloseste un limbaj metaforic, rafinat:
O fata frumoasa e
o fereastră deschisa spre paradis.
Mai verosimil decat adevarul
e cateodata un vis.

In poezia de maturitate moartea nu este privita ca neliniste ci ca un eveniment firesc al vietii.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Poezia Mirabila samanta este un elogiul al capacitatii de regenerare sufleteasca si de renastere al naturii:

Lauda semintelor, celor de fata si-n veci tuturor !
Un gand de puternica vara, un cer de inalta lumina,
s-ascunde in fiestecare din ele, cand dorm.
Palpita in visul semintelor
un fosnet de camp si amiezi de gradina,
un veac paduret,
popoare de frunze
si-un murmur de neam cantaret.

O tema noua este aceea a necuvantului. Astfel in Ulisse personajul mitologic refuza sa-si mai povesteasca aventurile pentru ca prin cuvinte ar ucide farmecul, misterul acestora.

-Concluzie:-

Creatia lui Blaga a parcurs succesiv mai multe etape fara ca intre acestea sa existe demarcatii ferme, exacte. Astfel primul volum, Poemele luminii, se caracterizeaza printr-un vitalism pronuntat. Volumul urmator, Pasii profetului, se defineste printr-un limbaj meditativ, reflexiv. Volumele urmatoare, La cumpana apelor, La curtile dorului se definesc printr-un lirism folclorizant.

Ultimele volume, Nebanuitele trepte, etc., se caracterizeaza printr-o impacare cu viata si cu semenii.

In intreaga lirica blagiana se pot identifica doua constante: reflexivitatea si metafora.

Din punct de vedere formal, poetul a impus definitiv versul liber.